

Současná vodní politika v Nizozemsku jako možná inspirace pro ČR

Kryštof Krijt/Pavel Novák

Ministerie van Infrastructuur en
Milieu – Nizozemí

Trocha čísel

- 37.000 km², 18% voda, 16.8 mil. obyvatel
- ne střecha Evropy, spíše stoka:
 - srážky 27 miliard kubíků ročně
 - přítok 81 miliard kubíků ročně
- prasata: 12 mil., drůbež 100 mil., skot 4 mil., ovce 1 mil., kočky 3.9 mil. ...
- vývoz zemědělských plodin
- “distribuční země” – Rotterdam, Schiphol

Ochrana vod

Zemědělství a ochrana vod

- bodové zdroje – skleníky
- plošné znečištění – průsaky, emise do ovzduší
- něco mezi:
 - přímé znečištění při aplikaci hnojiv a pesticidů
 - splachy ze zpevněných ploch zemědělských podniků
 - povrchový odtok z pozemků
- snižování hladiny vod pro využití pozemků
- odběry vod pro zavlažování

Ochrana vod 2

Ostatní rizika:

- čistírny komunálních odpadních vod
 - 99% napojeno na kanalizaci, 300 čistíren
 - domácnosti větší znečišťovatel než podniky
- ostatní plošné znečištění
- tepelná čerpadla
- přímé vypouštění z podniků pod kontrolou

Správní uspořádání

- Říše: Sněmovna, senát, Council of State (legislativní rada, nejvyšší správní soud)
- Vláda: 13 ministrů, **Ministerstvo pro infrastrukturu a životní prostředí**, Ministerstvo hospodářství, ...
- obce: 403 (1.1.2014), územní samospráva (zastupitelstvo a rada, jmenovaný starosta)
- provincie: 12 (1.1.2014), územní samospráva (zastupitelstvo a rada, jmenovaný královský komisař)
- **vodohospodářské komise**: 24 (1.1.2014), **funkční samospráva, vodní hospodářství** a část komunikací (zastupitelstvo a rada, jmenovaný dijkgraaf „hrabě hrází“, u dvou komisí watergraaf „vodní hrabě“, nemají hráze)

Legislativa životní prostředí - Říše

Desítky zákonů, asi 120 nařízení vlády a přes 100 vyhlášek

- zákon o životním prostředí
- vodní zákon
- zákon o ochraně půd
- zákon o územním plánování
- zákon o hnojivech
- zákon o pesticidech en biocidech
- zákon o přírodě

Legislativa obce, provincie a komise

- Provincie: každá provincie několik vyhlášek (životní prostředí, včetně ochrany podzemních vod; územní plánování, ...)
- Vodohospodářské komise: každá komise 1-2 vyhlášky (voda, komunikace)
- Obce: územní plán (některá města přes sto), vyhlášky (každá obec několik)

Nový zákon o životním prostředí

Velký úklid: méně dokumentů, lepší dostupnost

- 1 zákon (**Dutch Environment and Planning Act**)
- Jen několik nařízení vlády (4) a vyhlášek
- 1 obecní vyhláška v každé obci
- 1 provinční vyhláška v každé provincii
- 1 vodohododářská vyhláška v každé vodohospodářské komisi

Účel zákona

Ochrana i využití:

cílem zajistit trvale udržitelný rozvoj, tento zákon si klade za cíl dosáhnout těchto vzájemně propojených cílů:

- a. dosažení a udržení bezpečného a zdravého životního prostředí a dobré kvality životního prostředí, a
- b. efektivně řídit, využívat a rozvíjet životní prostředí za účelem zajištění společenských funkcí.

Hlavní výzva

- propojení různých oblastí ochrany a využití životního prostředí
- územní plánování tvoří základ ochrany a využití životního prostředí
- voda hraje v územním plánování stěžejní roli
- spolupráce orgánů státní správy je rozhodující pro efektivní ochranu životního prostředí

Hlavní nástroje

- Integrovaná vize/strategie ochrany a využití životního prostředí
- Objektivní cíle ochrany životního prostředí a jejich monitoring
- Plány/Programy ochrany životního prostředí
- Obecně platné předpisy
- Povolení

Objektivní cíle ochrany vod

- Decree on Quality Standards and Monitoring for Water 2009
- Účel: „pragmaticky“ splňovat požadavky 2000/60/ES
- útvary povrchové vody NI/NI-EU
 - drobné kanály: 330.000 km, 100%/0.5%
 - potoky: 100%/70%

Plány/Programy

- Povinné plány 2000/60/ES vodní politika
- Fifth Dutch Action Programme on the Nitrates Directive
 - 1. measures relating to the scale of fertilizer use: application standards
 - 2. measures relating to the way in which fertilizers are used: application regulations
 - 3. measures relating to the transport and traceability of fertilizers
 - 4. measures relating to the scale of manure production
 - 5. measures relating to trading in fertilizers

Povolení

jen pro největší vypouštění, odběry a zásahy:

- vypouštění do půd, kanalizací a ovzduší
- vypouštění do povrchových vod a přímo na čistírny
- odběry povrchových a podzemních vod
- zásahy do vodohospodářských děl
- činnosti v rozporu s územním plánem

Obecně platné předpisy

- stále více stěžejní nástroj na všech úrovních
- výhoda: uniformita, rychlá aktualizace, nízká administrativní zátěž
- nevýhoda: omezené možnosti diferenciaci
- proto nové možnosti :
 - možnost rozhodnutím upravit na konkrétní situaci
 - možnost vyhláškou upravit pro konkrétní území

Obecně platné předpisy 2

Příklady již platných předpisů:

- Decree laying down general rules for environmental management facilities (including agricultural activities)
- General rules for discharging into surface water or a water treatment plant
- Fertilisers Act + Implementation Decree + Decree on the use of fertilisers

Více informací?

- krystof.krijt@minienm.nl
- návrh zákona v angličtině
- různé obecně platné předpisy v angličtině
- Dutch National Water Plan 2009-2015